

DWUTYGODNIK ruch muzyczny

ARCHIWUM ARTYKUŁY KSIĄŻKI PŁYTY AUTORZY KONCERTY PRENUMERATA REKLAMA FORUM KONTAKT

Szukaj

Msza alternatim we włoskiej i francuskiej muzyce liturgicznej XVII wieku

Technika alternatim, polegająca na naprzemiennym śpiewie i grze organów, uzyskała szczególne znaczenie w liturgii w baroku. Wiązało się to z intensywnym wówczas rozwojem muzyki organowej, w tym również sztuki improwizacji. Owa liturgiczna naprężenie bazowała przedtem na dialogu scholi gregoriańskiej i zespołu polifonistów, ale wprowadzenie do niej brzmienia instrumentalnego pozwoliło na czytelniejsze wyeksponowanie, jakże ważne dla czasów Monteverdiego i Bacha, wartości kontrastu. Taki sposób muzykowania zyskał wielką popularność w Kościele katolickim.

Ponieważ nie wszyscy barokowi organści byli wystarczająco dobrymi improwizatorami, kompozytorzy tworzyli dla nich zbiory gotowych utworów przeznaczonych do praktyki alternatim. Omawiany album zawiera przykłady dwóch mszy utrzymanych w takiej właśnie konwencji, są to *Missa in duplicibus diebus* Giovanniego Battisty Fasolo oraz *Messe Fêtes doubles majeures* Guillaume-Gabriela Niversa.

Projekt jest w znacznym stopniu autorską propozycją Susi Ferfoglii - włoskiej organistki, związanej od dłuższego już czasu z Polską, założycielki i kierowniczki zespołu Flores Rosarum oraz artystki i pedagoga odgrywającej istotną rolę w życiu muzycznym Krakowa. Do przedsięwzięcia podeszła ona w sposób przemyślany, dobierając do wykonania każdego z dzieł inny zespół śpiewaków oraz inny instrument, co miało na celu uwypuklenie estetycznej odmienności składników programu.

I tak w *Mszy* Fasolo słyszymy organy kościoła św. Krzyża w Krakowie i śpiewaczki Flores Rosarum (wsparte przez Wojciecha Szczerbę w funkcji kantora), w *mszy* Niversa natomiast instrument w stylu francuskim z kościoła Opatrzności Bożej w Katowicach-Zawodziu i męską Scholę Cantorum Minorum Chosoviensis, prowadzoną na co dzień przez Sławomira Witkowskiego. W obu utworach jako organistka, dyrygentka, a w pierwszym również jako kantor wystąpiła Susi Ferfaglia.

Różnicę między dziełami podkreśla także poziom wykonania. Znacznie wyżej oceniam w tym względzie *Mszę* Niversa, przede wszystkim z racji udziału chorzowskiej Scholi. O ile w przypadku Flores Rosarum trudno nie zauważyć, że zespół jeszcze nie ukształtował swego warsztatu wokalnego (niewyrównane brzmienie i niepewności intonacyjne), o tyle śpiew ansambłu śląskiego jest już w pełni profesjonalny.

Hołdujący estetyce śpiewu Pčresa zespół Witkowskiego z dużą swobodą i pewnością realizuje powierzone mu odcinki chorałowe, stając się równorzędnym partnerem w dialogu z rozbudowaną kolorystycznie partią organów. Bogate możliwości barwowe i techniczne francuskiego instrumentu zostały bardzo dobrze wyeksponowane w grze Susi Ferfoglii, która poprowadziła ją z polemitem i wirtuozowskim zacięciem.

Msza Fasolo wypada w tym zestawieniu ascetycznie i mniej przekonująco, co jednak słusznie sugeruje, iż francuski sposób ujęcia praktyki alternatim był dużo bardziej wyszukany i bogatszy pod względem artystycznym.

Na zakończenie jeszcze kilka słów o nagraniu i stronie edytorskiej albumu. Są one dziełami prężnie rozwijającej się firmy Ars Sonora, prowadzonej przez Jakuba Garbacza. Ten koncertujący organista potrafi, jak mało który z reżyserów dźwięku, z wyczuciem i wrażliwością zarejestrować brzmienie instrumentu w przestrzeni kościelnej, umie także połączyć je ze śpiewem scholi chorałowej. Muzyka na obu płytach brzmi więc bardzo

dobrze i ukazuje szereg wysmakowanych detali. Atrakcyjności całemu przedsięwzięciu dodaje jeszcze efektowna szata graficzna - jest to bodaj jedna z najładniej wydanych ostatnimi czasy polskich płyt.

Msza alternatim we włoskiej i francuskiej muzyce liturgicznej XVII wieku

Susi Ferfaglia organy i dyr. Flores Rosarum, Schola Cantorum Minorum Chosoviensis

Ars Sonora ARSO-CD-18-19 (2011, 2CD)

WITOLD PAPROCKI

ROK LVI • NR 5 • 4
MARCA 2012

2013r - Terminarz
nadsyłania materiałów

BIBLIOTEKA NARODOWA

PKO BANK POLSKI
KULTURZE NARODOWEJ

skomentuj